Stanowisko

Zarządu Lubelskiej Izby Rolniczej

z dnia 5 luty 2026

w sprawie problemu niepłacenia podatku leśnego przez licznych współwłaścicieli lasów

Zarząd Lubelskiej Izby Rolniczej, działając na podstawie ustawy o izbach rolniczych oraz w trosce o interesy rolników i właścicieli gruntów leśnych z terenu województwa lubelskiego, przedstawia stanowisko w sprawie narastającego problemu niepłacenia podatku leśnego w sytuacji, gdy las stanowi współwłasność bardzo licznej grupy osób.

Naszym zdaniem istotą problemu jest fakt, iż w praktyce obrotu prawnego coraz częściej występują przypadki lasów stanowiących współwłasność kilkunastu, kilkudziesięciu, a nawet kilkuset osób. Sytuacja ta jest efektem wielopokoleniowych podziałów spadkowych oraz braku przeprowadzenia spraw spadkowych i zniesienia współwłasności.

Zgodnie z przepisami ustawy o podatku leśnym, obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach. Taki stan rzeczy powoduje: narastanie zaległości podatkowych, wszczynanie postępowań egzekucyjnych wobec pojedynczych osób, konflikty rodzinne i sąsiedzkie oraz obciążanie gmin dodatkowymi kosztami administracyjnymi. Obecny model solidarnej odpowiedzialności, choć zgodny z zasadami prawa cywilnego, w realiach rozdrobnionej struktury własności gruntów leśnych okazuje się rozwiązaniem niewydolnym i społecznie niesprawiedliwym. Powoduje on: przerzucanie pełnej odpowiedzialności finansowej na jednego aktywnego współwłaściciela, trudności w skutecznym dochodzeniu należności przez gminy, brak motywacji do regulowania stanu prawnego nieruchomości, a także paraliż decyzyjny w zakresie gospodarki leśnej.

Zarząd Lubelskiej Izby Rolniczej stoi na stanowisku, iż obecnie obowiązujące przepisy nie uwzględniają specyfiki rozdrobnionej współwłasności gruntów leśnych. Należy zauważyć, że problem niepłacenia podatku leśnego w przypadku licznych współwłaścicieli nie wynika wyłącznie ze złej woli podatników, lecz z wadliwego systemu prawnego, który nie uwzględnia realiów społecznych i majątkowych wsi.

W związku z powyższym Zarząd Lubelskiej Izby Rolniczej apeluje o podjęcie inicjatywy legislacyjnej w taki sposób, aby:

- doprecyzować zasady odpowiedzialności podatkowej współwłaścicieli,
- uprościć procedury regulowania stanu prawnego lasów,
- stworzyć narzędzia systemowe zapobiegające narastaniu zaległości.

Dodatkowo Zarząd Lubelskiej Izby Rolniczej wskazuje na szczególnie istotny i narastający problem praktyczny, związany z brakiem możliwości uzyskania przez jednego ze współwłaścicieli lasu zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach w sytuacji, gdy pozostali współwłaściciele nie regulują należności podatkowych. W obowiązującym stanie prawnym, przy solidarnej odpowiedzialności współwłaścicieli za zobowiązanie podatkowe, zaległość podatkowa obciąża wszystkich współwłaścicieli. Konsekwentnie nawet jeżeli jeden ze współwłaścicieli regularnie wywiązuje się ze swoich obowiązków i opłaca przypadającą na niego część podatku, a pozostali współwłaściciele nie regulują należności, organ podatkowy może odmówić wydania zaświadczenia o niezaleganiu podatkowym tej osobie, wskazując na istniejące zaległości danej nieruchomości objętej współwłasnością.

LIR Lublin
ul. Pogodna 50A/2
20-337 Lublin
tel. 81/ 443 60 71

O/Z Biała Podlaska
ul. Okopowa 18F/1-2
21-500 Biała Podlaska
tel: 83/ 342 00 32

O/Z Chełm
ul. Graniczna 35
22-100 Chełm
tel: 82/ 560 31 44

O/Z Zamość
ul. Ogrodowa 16
22-400 Zamość
tel: 84/ 639 16 42

e-mail: lublin@lir.lublin.pl **www.lir.lublin.pl**

Naszym zdaniem sytuacja taka prowadzi do niesprawiedliwych skutków ponieważ:

1. Uczciwy współwłaściciel ponosi negatywne konsekwencje działań (lub zaniechań) innych osób, na które często nie ma żadnego realnego wpływu.
2. Brak zaświadczenia uniemożliwia:
   - ubieganie się o kredyty bankowe,
   - udział w programach pomocowych i dotacyjnych,
   - sprzedaż udziału w nieruchomości,
   - udział w przetargach i postępowaniach wymagających potwierdzenia braku zaległości podatkowych.
3. Dochodzi do faktycznego „zablokowania" obrotu prawnego udziałem w nieruchomości oraz ograniczenia prawa własności.

W związku z tym mamy do czynienia z sytuacją, w której jeden ze współwłaścicieli, nie zalegający z podatkami w odniesieniu do swojego majątku osobistego traktowany jest jak dłużnik wyłącznie z uwagi na odpowiedzialność solidarną zobowiązania.

Aby rozwiązać ten problem postulujemy o:

- wprowadzenie możliwości wydania zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach w zakresie udziału danego współwłaściciela – jeżeli wykaże on, że uiścił przypadającą na niego część podatku.
- doprecyzowanie przepisów w taki sposób, aby zaległość podatkowa była przypisywana konkretnym osobom w części odpowiadającej ich udziałowi, a nie traktowana jako jednolite zobowiązanie uniemożliwiające wydanie zaświadczenia każdemu ze współwłaścicieli.
- rozważenie wprowadzenia mechanizmu „wyłączenia odpowiedzialności" wobec współwłaściciela, który: złoży stosowne oświadczenie, udokumentuje brak możliwości kontaktu z pozostałymi współwłaścicielami, uiści należną część podatku.
- umożliwienie organom podatkowym wydawania zaświadczeń warunkowych, wskazujących, że podatnik nie zalega w zakresie przypadającego na niego udziału, przy jednoczesnym istnieniu zaległości po stronie innych współwłaścicieli.

W naszej ocenie obecna praktyka w zakresie odmowy wydania zaświadczenia o niezaleganiu wobec współwłaściciela, który faktycznie wywiązuje się ze swoich obowiązków, prowadzi do naruszenia zasady proporcjonalności oraz podważa zaufanie obywateli do państwa. Domagamy się wprowadzenia zmian ustawodawczych w trybie pilnym w taki sposób, aby odpowiedzialność podatkowa nie prowadziła do zbiorowej sankcji wobec osób działających zgodnie z prawem.

PREZES
Lubelskiej Izby Rolniczej
Gustaw Jędrejek